

سازمان بهزیستی کشور

**شیوه‌نامه پرداخت کمک هزینه نگهداری فرزندان در
خانواده (امداد)
و پایش پرونده‌ها**

سازمان بهزیستی کشور |
معاونت امور اجتماعی
دفتر امور کودکان و نوجوانان
پائیز ۱۳۹۹

به نامش و به یاریش

۱. مقدمه:

با توجه به وظیفه سازمان در ارتقای سطح کیفی زندگی گروه‌های تحت پوشش، تقویت مناسب و حمایت از فرزندان تحت سرپرستی و گروه‌های مختلف در معرض آسیب ضرورت دارد. از آن‌جا که یکی از سیاست‌های اصلی دفتر امور کودکان و نوجوانان تقویت برنامه مراقبت از فرزندان در درون خانواده می‌باشد به منظور تقویت و گسترش خدمات شیوه‌های مختلف نظیر حمایت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خانواده‌ها در دستور کار قرار گرفته است. طبق آمار موجود تعداد فرزندان تحت مراقبت در خانواده از سهم ۶۰ درصدی نسبت به کل فرزندان تحت پوشش سازمان برخوردارند. با توجه به مهم‌ترین کارکرد خانواده که تعاملات عاطفی بین اعضای خانواده در راستای رشد مفاهیم تربیتی و اجتماعی کودک است، طراحی برنامه‌هایی مانند کمک هزینه نگهداری از فرزندان در خانواده (امداد ماهیانه) که بتواند زمینه مراقبت از فرزندان را در خانواده‌ها فراهم‌سازد از اولویت ویژه‌ای برخوردار است.

ماده ۲) تعریف مفاهیم:

۱. برنامه مراقبت در خانواده: مجموعه اقداماتی است همه جانبه و مدون با هدف توانمندسازی فردی، اجتماعی و رفع نیازهای کودکان که از بدو پذیرش آنان؛ با رعایت ضوابط کار تیمی تدوین، مرور و مورد بازنگری لازم قرار می‌گیرد. این برنامه محور مجموعه فعالیت‌های تربیتی و پرورشی مرتبط با هر کودک است.

۲. خانواده زیستی: منظور از خانواده زیستی در این دستورالعمل زندگی کودک یا نوجوان نزد پدر و یا مادر و یا جدپداری خود می‌باشد.

۳. خانواده جایگزین: خانواده یا خانواری است که سرپرستی کودک تحت سرپرستی سازمان به‌زیستی را به صورت موقت با حکم قضایی امین موقت، یا به صورت دائم با حکم قضایی فرزندخواندگی، بر عهده می‌گیرد.

۴. سرپرستان یا سرپرست: زن و شوهر بدون فرزند یا زن و شوهر دارای فرزند یا دختر یا زن بدون شوهری است که با رأی قطعی دادگاه، سرپرستی کودک یا نوجوان بی‌سرپرست یا بدسرپرست را پذیرفته و بر عهده دارند. پذیرش سرپرستی مطابق قانون ۱۳۹۲ می‌بایست با یکی از احکام قضایی فرزندخواندگی، امین موقت یا قیومیت صورت گیرد.

۵. کمیته شبه‌خانواده استان: عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری و نظارت در سطح استان در کلیه امور مربوط به کودکان تحت سرپرستی به‌زیستی استان از جمله پذیرش و انتقال به خانواده زیستی، خانواده فرزندپذیر، زندگی مستقل و... می‌باشد. این کمیته در ستاد به‌زیستی استان مستقر است. اعضاء ثابت کمیته فرزندپذیری استان عبارتند از: مدیرکل به‌زیستی استان، معاون امور اجتماعی استان، کارشناس مسئول بخش شبه‌خانواده استان، کارشناس فرزندخواندگی استان، کارشناس حقوقی استان

۶. کمیته شبه‌خانواده شهرستان: مرجعی است که مسئولیت پیگیری و نظارت بر وضعیت کودکان تحت سرپرستی شهرستان (خانه و خانواده) را با نظارت کمیته شبه‌خانواده استان بر عهده دارد و اعضاء آن شامل: رئیس به‌زیستی شهرستان، مسئول امور اجتماعی به‌زیستی شهرستان و مددکار می‌باشد.

۷. فرزند سازمان به‌زیستی کشور: فردی است که با سن کمتر از هجده سال به عنوان کودک بی‌سرپرست و بدسرپرست در سیستم مراقبت شبانه‌روزی سازمان به‌زیستی کشور پذیرش شده و در حال حاضر (بدون در نظر گرفتن سن) از خدمات مستمر و غیرمستمر این سازمان در طول مدت مراقبت یا پس از هدایت به زندگی مستقل (ترخیص) بهره‌مند می‌شود.

۸. خدمات مالی: منظور کمک مالی اعم از مستمر (امداد ماهیانه) یا غیرمستمر (کمک موردی) است.

۹. امداد ماهیانه: مبلغی است که به منظور تأمین بخشی از هزینه‌های نگهداری از کودک بی‌سرپرست و بدسرپرست به خانواده زیستی یا جایگزین یا به فرزند سازمان به‌زیستی کشور مشغول به تحصیل در دانشگاه یا مشغول انجام خدمت نظام وظیفه، توسط سازمان به‌زیستی کشور پرداخت می‌شود.

۱۰. معرفی نامه مرجع قضایی: دستور کتبی قاضی جهت بررسی و انطباق وضعیت کودک یا نوجوان بی‌سرپرست و بدسرپرست توسط سیستم کارشناسی سازمان به‌زیستی برابر ضوابط و مقررات سازمان

۱۱. **مددکار پیگیری کننده:** فردی با تحصیلات مددکاری اجتماعی یا خدمات اجتماعی است. این فرد با تکیه بر دانش و مهارت های تخصصی خود به کودک یا نوجوان تحت سرپرستی بهزیستی کمک می کند تا با شناخت توانایی های فردی و بهره گیری از امکانات موجود در جهت حل مشکل اقدام تا به استقلال نسبی و رضایت خاطر اجتماعی دست پیدا کند.

۱۲. **مرکز نگهداری شبانه روزی کودکان بی سرپرست و بدسرپرست:** مرکزی است که توسط سازمان بهزیستی کشور یا با کسب مجوز از سازمان تأسیس شده و تحت نظارت آن و براساس وظایف قانونی خود کودکان بی سرپرست و بدسرپرست را پذیرفته و نگهداری و پرورش آن ها را بر عهده دارد و زمینه انتقال موقت یا دائم این کودکان را به خانواده یا جامعه فراهم می سازد. این مراکز (غیر از شیرخوارگاه و خانه نوباوگان) به دو دسته پسرانه و دخترانه تقسیم می شوند و شامل مرکز مراقبت موقت، شیرخوارگاه، خانه نوباوگان، خانه کودکان و نوجوانان، خانه تربیتی و خانه آماده سازی هستند.

ماده ۳) مستندات قانونی

- ۱- اصول ۲۱ و ۲۹ قانون اساسی
- ۲- ماده واحده لایحه قانونی تشکیل سازمان بهزیستی کشور مصوب ۱۳۵۹
- ۳- قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست مصوب ۱۳۷۱/۸/۲۴ و آئین نامه اجرایی مصوب ۱۳۷۴
- ۴- قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳
- ۵- آیین نامه چتر ایمنی رفاه اجتماعی مصوب ۱۳۸۴
- ۶- قانون هدفمند کردن یارانه ها مصوب ۱۳۸۸
- ۷- قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب ۱۳۹۲
- ۸- قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

ماده ۴) اهداف

- ۱- ارتقاء کیفیت سلامت زیستی، روانی، اجتماعی، تربیتی فرزندان در خانواده (زیستی یا جایگزین) و در زندگی مستقل
- ۲- پیشگیری از ورود بی رویه یا اقامت بلند مدت فرزندان در خانه های کودکان و نوجوانان

ماده ۵) گروه های هدف در برقراری و پرداخت امداد ماهیانه

به گروه های ذیل برابر شرایط این شیوه نامه امداد ماهیانه (کمک مالی مستمر) تعلق خواهد گرفت:

گروه اول) فرزندان تحت مراقبت خانواده زیستی

مراقبت کودک یا نوجوان در خانواده زیستی شامل یکی از حالت های ذیل است:

الف) مراقبت کودک یا نوجوان توسط پدر و مادر و جدپدری

ب) مراقبت کودک یا نوجوان توسط پدر و مادر

ج) مراقبت کودک یا نوجوان توسط پدر و جدپدری

د) مراقبت کودک یا نوجوان توسط مادر و وصی

هـ) مراقبت کودک یا نوجوان توسط پدر یا مادر یا جدپدری یا وصی هر یک به تنهایی

گروه دوم) فرزندان تحت مراقبت خانواده جایگزین خویشاوند یا غیر خویشاوند

منظور از مراقبت جایگزین، مراقبت توسط خانواده خویشاوند یا غیر خویشاوند کودک یا نوجوان است. در این نوع مراقبت بر حسب شرایط کودک یا نوجوان حکم قضایی فرزندخواندگی یا امین موقت یا قیمومت صادر می شود.

گروه سوم) فرزندان در زندگی مستقل

منظور از زندگی مستقل، ورود موفق فرزند مقیم در یکی از خانه‌های کودکان و نوجوانان تحت نظارت سازمان بهزیستی به اجتماع به واسطه ازدواج (تشکیل خانواده) یا اشتغال است. تبصره) اشتغال فرزندان مقیم مراکز شبانه‌روزی به تحصیل در دانشگاه یا خدمت سربازی ورود به زندگی مستقل محسوب نمی‌شود. پرداخت هزینه‌های زندگی فرزندان در دوره تحصیل یا سربازی با خانه کودکان یا نوجوانان است.

ماده ۶) پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان تحت مراقبت خانواده زیستی در وضعیت‌های مخاطره‌آمیز

۱. بی‌توجهی و سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی و شرعی و خشونت مستمری که موجب ورود آسیب به سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی، امنیت و یا وضعیت آموزشی نسبت به کودک یا نوجوان تحت مراقبت خانواده زیستی شوند، وضعیت مخاطره‌آمیز می‌باشند. وضعیت مخاطره‌آمیز موجب مداخله و حمایت قانونی از کودک یا نوجوان خواهد شد.
۲. هدف از مداخلات و حمایت قانونی، اصلاح و رفع وضعیت مخاطره‌آمیز برای کودک یا نوجوان تا حد ممکن و فراهم نمودن شرایط حضور ایمن وی در خانواده زیستی است. کمک هزینه امداد ماهیانه تا زمان استقلال مالی مراقب زیستی و با هدف اجتناب از ورود یا اقامت کودک یا نوجوان در مراکز شبانه‌روزی برابر ضوابط این شیوه‌نامه پرداخت می‌گردد.
۳. مداخلات و حمایت‌های قانونی در وضعیت مخاطره‌آمیز بر حسب شرایط کودک یا نوجوان شامل نظارت و مشاوره‌های تخصصی و پرداخت کمک هزینه امداد ماهیانه و یا کمک موردی می‌باشد.
۴. کمک هزینه امداد ماهیانه صرفاً در وضعیت‌های مخاطره‌آمیز ذیل پرداخت خواهد شد:

- ابتلای مراقب زیستی به بیماری صعب‌العلاج
- ابتلای مراقب زیستی به بیماری اعصاب و روان
- اعتیاد در حال بهبودی مراقب زیستی
- زندانی شدن مراقب زیستی
- مجهول‌ال‌مکان (مفقودالاثر) بودن مراقب زیستی

تبصره ۱) منظور از مراقب زیستی شخصی است که برابر قانون مکلف به پرداخت مخارج کودک یا نوجوان است. برابر قانون پرداخت مخارج فرزند بر عهده پدر است و بعد از فوت پدر یا عدم توانایی مالی او بر عهده جد پدری است اما اگر نه پدر و نه جد پدری تمکن مالی نداشته باشند نفقه بر عهده مادر خواهد بود.

تبصره ۲) وضعیت اقتصادی و استقلال مالی مراقب زیستی باید مطابق با آزمون وسع (دهک سوم به پایین) بررسی شود.

تبصره ۳) در بند ۴ منظور پدر یا مادر تنها و یا ابتلای پدر یا مادر هر دو می‌باشد.

تبصره ۴) برقراری امداد ماهیانه در شرایط بند ۴ منوط به تأیید ضم امین یا ناظر توسط دادگاه می‌باشد.

تبصره ۵) منظور از بیماری صعب‌العلاج، بیماری کلیوی نیازمند دیالیز، تالاسمی ماژور، هموفیلی، مولتیپل اسکلروزیس، پیوند اعضا، سرطان، سیروز کبدی، هیپاتیت مزمن، نارسایی ریه، نارسایی قلبی و یا سایر بیماری‌های سخت با تأییدیه پزشک معتمد سازمان بهزیستی یا سازمان پزشکی قانونی است.

تبصره ۶) بیماری اعصاب و روان باید مورد تأیید پزشک معتمد سازمان بهزیستی یا پزشکی قانونی باشد.

تبصره ۷) پرداخت کمک هزینه امداد ماهیانه به کودک یا نوجوانی که مراقب زیستی وی از زندان آزاد شده باشند، حداقل شش ماه و حداکثر یک سال بعد از آزادی مجاز است. پرداخت بعد از گذشت یک سال ممنوع است.

تبصره ۸) پس از یافت شدن مراقب زیستی مجهول‌ال‌مکان و در صورت تمکن مالی ضعیف وی به پیشنهاد مددکار پیگیری کننده و تایید کمیته شبه‌خانواده شهرستان و استان، پرداخت کمک هزینه امداد ماهیانه حداقل تا شش ماه و حداکثر تا یک سال بلامانع است. پرداخت بعد از گذشت یک سال ممنوع است.

تبصره ۹) پرداخت امداد ماهیانه به کودکانی که تنها مراقب زیستی آن‌ها مادر آزاد شده از زندان یا مادر یافت‌شده (مجهول‌ال‌مکان سابق) بوده حداکثر تا یکسال و به شرط عدم تمکن مالی مادر مجاز می‌باشد. در صورت نیاز به حمایت مالی مستمر کودک و مادر به تشخیص مددکار اجتماعی و تایید کمیته شبه‌خانواده استان کودک و مادر به عنوان «خانواده نیازمند» باید به سایر حوزه‌های درون یا برون‌سازمانی ارجاع داده شوند.

ماده ۷) پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان تحت مراقبت خانواده زیستی در وضعیت‌های عادی (غیرمخاطره‌آمیز)

پرداخت امداد ماهیانه در شرایط غیرمخاطره‌آمیز و در مواردی که کودک یا نوجوان تحت مراقبت پدر و مادر (هر دو با همدیگر) یا پدر یا مادر (هر یک به تنهایی) است و خانواده صرفاً از توان مالی ضعیفی برخوردار هستند، ممنوع می‌باشد. این گروه از خانواده‌ها حداکثر ظرف شش ماه از ابلاغ این شیوه‌نامه باید جهت دریافت خدمات به سایر حوزه‌های مرتبط درون و برون‌سازمانی ارجاع شوند. به استثناء این مورد، پرداخت در وضعیت‌های غیرمخاطره‌آمیز بلامانع است:

الف) پرداخت یا برقراری امداد ماهیانه به کودک یا نوجوانی که تحت مراقبت زیستی جدپدری باشد که از تمکن مالی ضعیفی برخوردار است، بلامانع است. صلاحیت مراقبت از کودک توسط جدپدری از جنبه‌های سنی، جسمی، روانی باید توسط مددکار اجتماعی بررسی شده و به تایید کمیته شبه‌خانواده استان برسد.

ب) پرداخت یا برقراری امداد ماهیانه به کودک یا نوجوانی که تحت سرپرستی وصی منصوب از سوی پدر یا جدپدری باشد به شرط تقاضای وی بلامانع است. پرداخت یا برقراری امداد ماهیانه منوط به آن است که سمت وصی نزد مرجع قضایی به اثبات برسد.

ماده ۸) پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان تحت مراقبت خانواده جایگزین

پرداخت یا برقراری امداد ماهیانه به کودک یا نوجوان تحت مراقبت خانواده جایگزین ممنوع است مگر در شرایط ذیل:
الف) نیاز به حمایت مالی از کودک یا نوجوان سپرده شده به خویشاوند با توجه به گزارش مددکاری و پس از تایید کمیته شبه‌خانواده ضروری باشد.

ب) کودک یا نوجوان با شرایط خاص به خویشاوند یا غیرخویشاوند سپرده شده باشد.

ماده ۹) شرط سنی کودک یا نوجوان جهت دریافت امداد ماهیانه در مراقبت خانواده زیستی و جایگزین

۱. پرداخت امداد ماهیانه حداکثر تا سن ۱۸ سال تمام شمسی به کودک یا نوجوان بلامانع است.
۲. در صورت نیاز فرزند بعد از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام شمسی به خدمات مالی به تشخیص کمیته شبه‌خانواده استان، پرونده به سایر بخش‌های درون یا برون‌سازمانی ارجاع شود. بعد از ارجاع پیگیری وضعیت فرزند توسط مددکار اجتماعی شهرستان حداقل شش ماه و حداکثر تا یکسال الزامی است.
۳. پرونده فرزندان بین سنین ۱۶ تا ۱۸ سال در بدو ورود جهت شروع امداد ماهیانه که از نظر کمیته شبه‌خانواده استان واجد شرایط برقراری امداد هستند باید جهت تایید نهایی به دفتر امور کودکان و نوجوانان کشور ارسال شود. پرداخت یا برقراری امداد ماهیانه پس از تایید دفتر امور کودکان و نوجوانان کشور بلامانع است.

ماده ۱۰) پرداخت امداد ماهیانه در زندگی مستقل برای فرزندان مستقل شده از مراکز شبانه‌روزی

علاوه بر کمک‌هزینه زندگی مستقل (حق ترخیص) به فرزندی که وارد زندگی مستقل (اجتماع) می‌شوند برابر این شیوه‌نامه امداد ماهیانه پرداخت خواهد شد.

۱. به محض ورود فرزندان به زندگی مستقل، در صورت درخواست وی جهت حمایت مالی و تایید کمیته شبه‌خانواده استان، برای حداقل شش ماه تا حداکثر یکسال امداد ماهیانه پرداخت خواهد شد.

۲. در صورت وقوع مشکلات اقتصادی تأثیرگذار بر زندگی فرزند براساس بررسی مددکار اجتماعی و تایید کمیته شبه‌خانواده استان، تمدید در پرداخت حداکثر به مدت شش ماه و حداکثر تا یک سال دیگر نیز بلامانع است. مشروط به اینکه سن فرزند بیشتر از ۲۳ سال نباشد.

۳. در صورت بروز مشکلات اقتصادی برای فرزندان بالای ۲۳ سال و ضرورت حمایت به تشخیص کمیته شبه‌خانواده شهرستان ارجاع فرزند به سایر حوزه‌های درون یا برون سازمانی الزامی است. استان می‌تواند از محل مشارکت‌های سازمان، خیریه‌ها و یا بخش‌های حوزه زنان یا معلولان (در صورت داشتن شرایط) به ایشان کمک نماید.

۴. استمرار در پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان دارای بیماری صعب‌العلاج و یا دارای بیماری اعصاب و روان و یا دارای معلولیت متوسط یا شدید در زندگی مستقل منوط پیشنهاد مددکار اجتماعی و تایید کمیته شبه‌خانواده استان حداکثر تا پنج سال بلامانع است.

تبصره) پرداخت امداد ماهیانه مشروط به تایید کمیته شبه‌خانواده استان است. به فرزندی که بدون هماهنگی و تایید کمیته شبه‌خانواده استان به زندگی مستقل وارد می‌شوند کمک هزینه امداد ماهیانه پرداخت نخواهد شد.

ماده ۱۱) پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان با شرایط خاص (در مراقبت زیستی، جایگزین، زندگی مستقل)

۱. منظور از شرایط خاص، بیماری صعب‌العلاج و یا اعصاب و روان و یا معلولیت متوسط یا شدید است.

۲. سرانه کمک هزینه امداد ماهیانه به کودکان و نوجوانانی که دارای بیماری صعب‌العلاج جسمی و یا اعصاب و روان و یا دارای معلولیت متوسط یا شدید باشند با ابلاغ بهزیستی کشور در هر سال تعیین خواهد شد.

تبصره ۱) منظور از بیماری صعب‌العلاج بیماری کلیوی منجر به دیالیز، تالاسمی ماژور، هموفیلی، مولتیپل اسکلروزیس، پیوند اعضا، سرطان، سیروز کبدی، هیپاتیت‌های مزمن، نارسایی ریه، نارسایی قلبی و یا سایر بیماری‌های سخت براساس تاییدیه پزشک معتمد سازمان بهزیستی یا پزشکی قانونی است.

تبصره ۲) بیماری اعصاب و روان باید مورد تأیید پزشک معتمد سازمان بهزیستی یا پزشکی قانونی باشد.

تبصره ۳) شدت معلولیت باید توسط کمیسیون پزشکی تعیین نوع و شدت معلولیت بهزیستی تعیین شود. چنانچه کودک یا نوجوان به حوزه توانبخشی معرفی نشده باشد، جهت تعیین شدت معلولیت باید به کمیسیون پزشکی تعیین نوع و شدت معلولیت بهزیستی شهرستان معرفی شود. کمک‌هزینه امداد ماهیانه به کودکان دارای معلولیت علاوه بر حمایت‌های حوزه توانبخشی خواهد بود.

ماده ۱۲) پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان دانشجو یا سرباز (در مراقبت زیستی، جایگزین، زندگی مستقل)

۱. استمرار در پرداخت کمک‌هزینه امداد ماهیانه به فرزندان بالای ۱۸ سال که مشغول تحصیل در دانشگاه یا خدمت سربازی نیستند بر حسب ضرورت و تایید کمیته شبه‌خانواده استان حداکثر تا شش ماه بلامانع است.

۲. استمرار در پرداخت کمک‌هزینه امداد ماهیانه معادل ۱۰۰ درصد سرانه به فرزندان مشغول به تحصیل در دانشگاه تا پایان مقطع کارشناسی حداکثر تا ۹ ترم بلامانع است. مشروط به این که سن قبولی فرزند در اولین مقطع تحصیلات دانشگاهی (فوق دیپلم) بیشتر از ۲۳ سال نباشد.

۳. استمرار در پرداخت کمک‌هزینه امداد ماهیانه معادل ۵۰ درصد سرانه به فرزندان در مقطع کارشناسی‌ارشد به بالا مشروط به عدم فاصله قبولی در دانشگاه (به فاصله حداکثر ۱سال) و انتخاب رشته تحصیلی توسط مشاوران تحصیلی و تحت نظارت مددکار اجتماعی بلامانع است.
۴. استمرار در پرداخت کمک‌هزینه امداد ماهیانه به فرزندان مشغول خدمت سربازی و حداقل شش ماه و حداکثر یک سال پس از اخذ کارت پایان خدمت یا معافیت بلامانع است.

ماده ۱۳) مدارک مورد نیاز جهت برقراری امداد ماهیانه به فرزندان (در مراقبت زیستی، جایگزین، زندگی مستقل)

۱. معرفی نامه مرجع قضایی^۱
۲. تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی فرزند
۳. تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی هر دو یا تنها سرپرست
۴. تصویر حکم سرپرستی کودک (قیمومت، حضانت، امین موقت و...)
۵. گواهی فوت هر دو یا تنها سرپرست
۶. مدرک معتبر مبنی بر مجهول‌المکان بودن هر دو یا تنها سرپرست
۷. مدرک معتبر مبنی بر زندانی بودن هر دو یا تنها سرپرست که به صورت سالیانه با ذکر مدت زمان محکومیت باقی مانده توسط اداره زندان‌ها صادر و در پرونده ضبط می‌شود.
۸. تاییدیه پزشک معتمد سازمان بهزیستی یا پزشکی قانونی بیماری صعب‌العلاج جسمی یا اعصاب و روان.
۹. تاییدیه کمیسیون پزشکی تعیین نوع و شدت معلولیت بهزیستی شهرستان
۱۰. نامه استعلام از سایر ارگان‌های حمایتی (کمیته امداد، تامین اجتماعی و...) مبنی بر عدم تحت پوشش بودن فرزند
۱۱. گزارش بازدید منزل مددکاری اجتماعی از آخرین وضعیت فرزند
۱۲. صورت‌جلسه ورود به زندگی مستقل کمیته شبه‌خانواده استان
۱۳. صورت‌جلسه کمیته شبه‌خانواده شهرستان و استان جهت برقراری امداد ماهیانه طبق فرم شماره یک این دستورالعمل
۱۴. صورت‌جلسه تحویل کودک یا نوجوان به خانواده زیستی، جایگزین (خویشاوند یا غیرخویشاوند) برابر فرم‌ها مندرج در دستورالعمل سال ۱۳۹۷
۱۵. تصویر کارنامه فرزندان دانش‌آموز دانشجو
۱۶. مستندات فرزندان سربازی
۱۷. گزارش فصلی مددکاری اجتماعی مبنی بر ضرورت تداوم امداد ماهیانه

ماده ۱۴) فرایند برقراری امداد ماهیانه

- الف) مراقبت در خانواده زیستی و جایگزین
۱. پذیرش کودک مطابق با شرایط و مدارک تعریف شده در این دستورالعمل در برنامه مراقبت در خانواده
 ۲. تکمیل و تنظیم پرونده اولیه و تکمیل فرم‌های جمع‌آوری اطلاعات (مدارک، گزارش، عکس و مشخصات فرزند)
 ۳. مصاحبه مددکار اجتماعی با فرد همراه کودک به منظور کسب اطلاعات لازم از موقعیت خانوادگی، بستگان، همراهان کودک و تهیه گزارش‌های مددکاری اجتماعی.
 ۴. معرفی خانواده و فرزند به مراکز مشاوره و اخذ نظر کتبی مشاور جهت انتقال فرزند به خانواده به منظور ثبت در پرونده

^۱ منظور از مرجع قضایی: تصمیم یا دستور کتبی قاضی یا دادستان است.

۵. بررسی و تأیید کمیته‌های شبه‌خانواده شهرستان مبنی بر نگهداری فرزند در خانواده و نیز برقراری امداد ماهیانه
 ۶. ارسال صورتجلسه، فرم برقراری امداد ماهیانه و مدارک مورد نیاز مندرج در ماده ۱۳ این دستورالعمل توسط کمیته شبه‌خانواده شهرستان به کمیته شبه‌خانواده استان جهت تأیید
 ۷. تأیید کمیته شبه‌خانواده استان مبنی بر نگهداری فرزند در خانواده و نیز برقراری امداد ماهیانه
 ۸. ثبت نام فرزند در سامانه ارمغان جهت برقراری امداد ماهیانه توسط بهزیستی شهرستان پس از تأیید کمیته شبه‌خانواده استان
 ۹. تدوین برنامه مراقبت در خانواده
- تبصره) در صورتی که تعداد افراد امدادگیر استان نیاز به افزایش داشته باشد پس از تأیید کمیته شبه‌خانواده استان، مدارک جهت تأیید دفتر امور کودکان و نوجوانان به ستاد بهزیستی کشور ارسال و پس از تأیید موارد در سامانه کشوری ثبت می‌شود.

ب) انتقال به زندگی مستقل

۱. بررسی و تأیید کمیته شبه‌خانواده شهرستان مبنی بر انتقال فرزند به زندگی مستقل
۲. ارسال صورتجلسه انتقال به زندگی مستقل به بهزیستی استان
۳. تأیید کمیته شبه‌خانواده استان مبنی بر انتقال فرزند به زندگی مستقل
۴. ثبت نام در سامانه کشوری جهت برقراری امداد ماهیانه توسط بهزیستی شهرستان

ماده ۱۵) مقررات عمومی پرداخت امداد ماهیانه در مراقبت خانواده زیستی، جایگزین، زندگی مستقل

۱. مراقبت از کودک در خانواده زیستی منوط به آن است که سلامت جسمی، روانی، رشد و تعالی کودک در خانواده مورد مخاطره قرار نگیرد.
۲. شرایط ایمن حضور کودک یا نوجوان در خانواده زیستی و پیشنهاد برقراری امداد ماهیانه باید توسط مددکار اجتماعی بررسی و ضمن ارائه گزارش باید در کمیته شبه‌خانواده شهرستان و سپس استان به تأیید برسد.
۳. مراقبت در خانواده زیستی و برقراری امداد ماهیانه منوط به تعیین ضم امین و یا ناظر توسط دادگاه و اطمینان از عدم آسیب به کودک درون خانواده و تکمیل صورتجلسه تحویل کودک یا نوجوان به خانواده زیستی و پاراف قضایی می‌باشد.
۴. پرداخت یا برقراری امداد ماهیانه مشروط به تقاضای کتبی سرپرستان یا تنها سرپرست در مراقبت زیستی یا جایگزین است.
۵. پرداخت امداد ماهیانه به کودک یا نوجوان تحت مراقبت جایگزین خویشاوندی بدون حکم قضایی فرزندخواندگی، امین موقت، قیم (حسب مورد) ممنوع است.
۶. کلیه پرداخت‌ها بر اساس گزارش و پیشنهاد مددکار پیگیری کننده و پس از تأیید کمیته شبه‌خانواده شهرستان و استان امکان پذیر می‌باشد.
۷. به واجدان شرایط دستورالعمل در صورت تأمین اعتبار از منابع استانی همه ساله علاوه بر پرداخت امداد ماهیانه پرداخت مبلغی به‌عنوان عیدی بر مبنای سرانه تعیین شده از سوی بهزیستی کشور بلامانع است.
۸. در صورتی که فرزند به شهر دیگری نقل مکان کند، ضمن ارسال پرونده فرزند، مکاتبه استان مبدا با مقصد انجام و رونوشت نامه به دفتر امور کودکان و نوجوانان جهت همکاری‌های بین بخشی ارسال می‌شود.
۹. سرانه امداد ماهیانه هر فرزند سالانه از سوی ستاد بهزیستی کشور دفتر امور کودکان و نوجوانان اعلام خواهد شد.
۱۰. ارایه خدمات تخصصی ارائه شده در انواع مراقبت در خانواده زیستی و جایگزین (خویشاوند یا غیرخویشاوند) باید متناسب با شرایط خانواده و طبق پروتکل‌های تخصصی مربوطه باشد.

۱۱. در صورتی که تعداد افراد امدادگیر استان نیاز به افزایش داشته باشد پس از تایید کمیته شبه‌خانواده استان، مدارک جهت تایید دفتر امور کودکان و نوجوانان به ستاد بهزیستی کشور ارسال و پس از تایید، موارد در سامانه کشوری ثبت می‌شود. تبصره) موارد درخواستی استان در ابتدا به عنوان پشت نوبت استانی در سامانه ثبت و پس از تایید دفتر کودکان و نوجوانان و تامین اعتبار در سامانه نهایی خواهد شد.
۱۲. همکاری فرزند و خانواده فرزند در برقراری و قطع امداد ضروری است. در صورت عدم همکاری فرزند و یا خانواده جهت بازدیدهای مددکاری امداد ماهیانه فرزند پس از تایید کمیته شبه‌خانواده شهرستان و استان قطع خواهد شد.
۱۳. ارزیابی و پایش فرزندان جهت استمرار خدمات لازم است سالیانه پرونده‌های فرزندان تحت پوشش کمک هزینه امداد ماهیانه مورد پایش قرار گیرد.

ماده ۱۶) موارد قطع امداد ماهیانه

- در صورت احراز شرایط ذیل براساس گزارش مددکار اجتماعی، پیشنهاد کمیته شبه‌خانواده شهرستان و تایید کمیته شبه‌خانواده استان، پرداخت امداد ماهیانه قطع خواهد شد:
۱. قرار گرفتن کودک تحت پوشش حمایتی سایر دستگاه‌ها و نهادهای دیگر
 ۲. استقلال اقتصادی نسبی مراقب زیستی براساس آزمون وسع
 - تبصره) ارزیابی و پایش پرونده اجتماعی فرزندان باید توسط مددکار اجتماعی طبق طرح توسعه و مراقبت از فرزندان در خانواده، به صورت مستمر انجام شود.
 ۳. فرزندان ذکوری که سربازی را ناتمام رها کرده باشند.
 ۴. ترک تحصیل فرزندان در مقطع تحصیلات تکمیلی
 ۵. ازدواج فرزندان (پسر یا دختر) تحت مراقبت در خانواده زیستی یا جایگزین (شش ماه پس از ازدواج)
 ۶. ازدواج فرزندان مقیم مراکز بدون هماهنگی و تایید کمیته شبه‌خانواده شهرستان و استان
 ۷. صلاحیت و سلامت اخلاقی فرزندان باید توسط کمیته شبه‌خانواده مورد تایید قرار گرفته باشد به‌طور مثال فرزندان مصرف‌کننده مواد یا دارای سوء سابقه امدادشان قطع می‌شود. این موضوع به خصوص در مورد فرزندان دانشجو یا سرباز مهم است. در صورت طی فرایند درمانی، قطع امداد به تعویق می‌افتد.

ماده ۱۷) قطع امداد ماهیانه فرزندان تحت مراقبت در خانواده قبل از ۱۸ سالگی

- قطع امداد ماهیانه فرزندان تحت مراقبت در خانواده قبل از ۱۸ سالگی در صورت احراز شرایط ذیل صورت می‌گیرد:
۱. دختر و پسری که سن زیر ۱۸ سال ازدواج کرده باشند.
 - تبصره) موارد زیر سن ۱۸ سال به ویژه در مورد دختران در کمیته شبه‌خانواده استان مورد بررسی قرار گیرد و در صورت اطمینان از وضعیت فرزند، حمایت تداوم یابد.
 ۲. ترک تحصیل فرزندان تحت مراقبت در خانواده زیستی یا جایگزین
 ۳. اعلام گزارش و تایید آن توسط کمیته شبه‌خانواده شهرستان و استان مبنی بر عدم رعایت حقوق کودک تحت مراقبت در خانواده زیستی یا جایگزین
 ۴. صلاحیت و سلامت اخلاقی فرزندان باید توسط کمیته شبه‌خانواده مورد تایید قرار گرفته باشد به‌طور مثال فرزندان مصرف‌کننده مواد یا دارای سوء سابقه، امدادشان قطع می‌شود. این موضوع به خصوص در مورد فرزندان دانشجو یا سرباز مهم است.

ضوابط تعیین امین یا ناظر برای کودک یا نوجوان تحت مراقبت خانواده زیستی

مستندات قانونی:

- اصول ۲۱ و ۲۹ قانون اساسی
- ماده ۱۱۸۴ قانون مدنی
- ماده ۱۰ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب ۱۳۹۲

موارد تعیین امین یا ناظر

چنانچه پدر، مادر، جدپدری و وصی صلاحیت کامل جهت سرپرستی را نداشته باشند، دادگاه طبق نظر کارشناسی سازمان، سرپرستی را به آنان واگذار خواهد کرد اما باید توسط دادگاه برای کودک امین یا ناظر نیز تعیین شود.

فرایند انجام کار

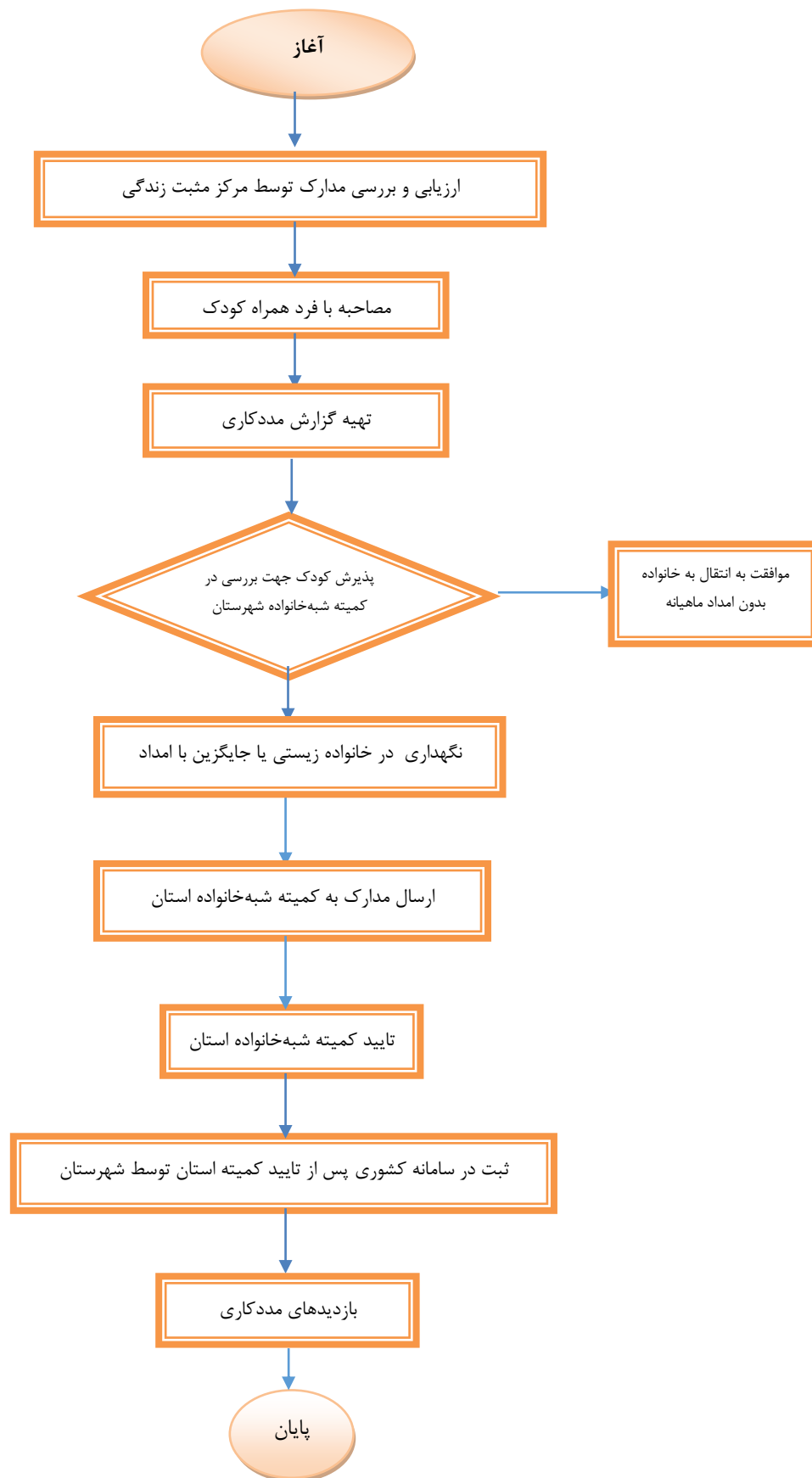
۱. دریافت معرفی نامه مرجع قضایی جهت پذیرش کودک یا نوجوان
۲. بررسی وضعیت خانواده زیستی (پدر یا مادر یا جدپدری) کودک و نوجوان و تهیه گزارش جامع مددکاری با هدف امکان سنجی مراقبت کودک یا نوجوان توسط خانواده زیستی مشروط به تعیین امین یا ناظر دادگاه توسط مددکار اجتماعی همکار با اداره بهزیستی شهرستان
۳. ارائه گزارش جامع مددکاری به مقام مافوق
۴. پیگیری مقام مافوق جهت بررسی وضعیت روانی کودکان بالای پنج سال جهت تمایل و آمادگی زندگی با خانواده زیستی توسط روانشناس مورد تایید اداره بهزیستی
۵. ارائه گزارش مشاوره روانشناسی به اداره بهزیستی شهرستان
۶. بررسی اقوام، دوستان، همسایگان، اشخاص با نفوذ و مورد تایید محله کودک یا نوجوان با یافتن شبکه حمایتی برای وی و مذاکره با آنها جهت قبول سمت امین یا ناظر توسط مددکار اجتماعی همکار با اداره بهزیستی شهرستان

تبصره:

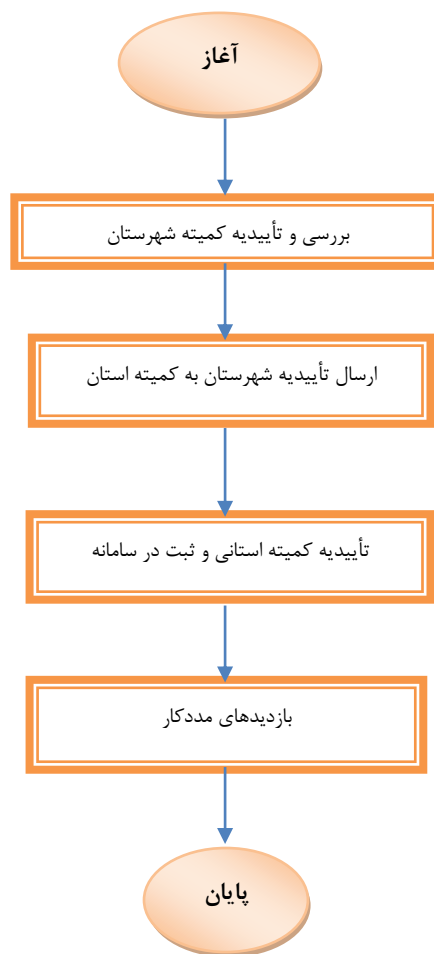
- در صورت وجود اشخاص متعدد واجد شرایط که سمت امین یا ناظر را قبول می نمایند، اولویت با خویشاوندان کودک یا نوجوان است.
- در صورت عدم وجود هیچ گونه شبکه حمایتی، نماینده موسسات خیریه یا کلینیک های مددکاری تحت نظارت سازمان بهزیستی می توانند سمت امین یا ناظر را بپذیرند.
- ۷. ارائه گزارش جامع مددکاری تهیه شده به مقام مافوق
- ۸. مکاتبه رئیس اداره بهزیستی شهرستان با دادگاه در خصوص مراقبت کودک یا نوجوان توسط خانواده زیستی مشروط به تعیین امین یا ناظر
- ۹. بررسی صلاحیت امین یا ناظر پیشنهادی توسط دادگاه
- ۱۰. صدور حکم قضایی امین یا ناظر در صورت تایید دادگاه
- ۱۱. تکمیل برگ صورتجلسه تحویل کودک یا نوجوان به خانواده زیستی (پدر-مادر-جدپدری-وصی)
- ۱۲. تحویل کودک به خانواده زیستی
- ۱۳. ارسال صورتجلسه تحویل و حکم قضایی امین یا ناظر و سایر مستندات مندرج در شیوه نامه برقراری امداد به دفتر امور کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور توسط بهزیستی استان جهت برقراری یا پرداخت امداد ماهیانه
- ۱۴. نظارت بر وضعیت مراقبت از کودک توسط مددکار اجتماعی همکار با بهزیستی به صورت دوره ای و ارائه گزارش به اداره بهزیستی شهرستان

تبصره: استمرار در پرداخت امداد ماهیانه منوط به ارائه گزارش و مستندات به دفتر امور کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور

فلوچارت - فرایند پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان در خانواده زیستی-جایگزین

فلوچارت – فرایند پرداخت امداد ماهیانه به فرزندان انتقال یافته به زندگی مستقل

برگ صورتجلسه تحویل کودک یا نوجوان به خانواده زیستی خویشاوند

استان..... شهرستان..... تاریخ تنظیم: / /

محل الصاق عکس
کودک یا نوجوان

محل الصاق عکس
تحویل گیرنده/
گیرندگان

کودک یا نوجوان به نام و نام خانوادگی..... تاریخ تولد..... فرزند..... به دلیل..... توسط (نام و سمت مرجع

قضایی)..... طی نامه شماره..... مورخ..... به سازمان بهزیستی معرفی شده است. برابر بررسی‌های به عمل آمده توسط مددکار اجتماعی و نظر نهایی کارشناس شبه‌خانواده شهرستان بازگشت کودک یا نوجوان نزد: پدر مادر پدر و مادر جدپدری وصی بدون نیاز به تعیین امین یا ناظر انتصابی دادگاه با تعیین امین یا ناظر انتصابی دادگاه با مشخصات ذیل، بلامانع است:

مشخصات پدر جد پدری خویشاوند (نوع رابطه خویشاوندی:.....)

										نام														
										نام خانوادگی														
										نام پدر														
										کد ملی														
					شماره شناسنامه					تاریخ تولد					محل تولد									
					رشته تحصیلی					مدرک تحصیلی					محل صدور شناسنامه									
										میزان تقریبی درآمد ماهیانه (ریال)										شغل				
										دارای بیماری ☐ نوع بیماری.....										وضعیت سلامتی				
										دارای معلولیت ☐ نوع معلولیت.....										وضعیت معلولیت				
										مسلمان ☐ مسیحی ☐ کلیمی ☐ زرتشتی ☐ مذهب:.....										دین				
										نشانی دقیق محل سکونت و تلفن														
										نشانی و تلفن محل کار														
										تلفن همراه														

دین	مسلمان ☐ مسیحی ☐ کلیمی ☐ زرتشتی ☐ مذهب:
نشانی دقیق محل سکونت و تلفن	
نشانی و تلفن محل کار	
تلفن همراه	

تذکره (۱) چنانچه کودک تحویل مادر - به تنهایی - شود، می بایست این بخش توسط کارشناس تکمیل شود.

■ مادر حکم قضایی ندارد

■ مادر دارای حکم قضایی: حضانت امین موقت قیم برای کودک خود می باشد.

■ شماره حکم تاریخ حکم نام و نام خانوادگی مقام قضایی صادرکننده حکم

..... شعبه دادگاه صادر کننده حکم

تذکره (۲) چنانچه پدر یا جدپدری برای کودک تحت ولایت خود وصی معین کرده باشند، باید وصیت نامه توسط دادگاه تصدیق شود.

تذکره (۳) مراقبت نزد خانواده جایگزین خویشاوند می بایست یکی از احکام قضایی فرزندخواندگی، امین موقت، قیم حسب

مورد انجام شود. تا قبل از صدور حکم سرپرستی فوق، کودک باید برابر صورتجلسه تحویل به خویشاوند تحویل گردد.

مقرر شد خدمات تخصصی سازمان بهزیستی به کودک یا نوجوان تحت مراقبت در خانواده زیستی به شرح ذیل ارائه شود:

☐	۱) ارائه خدمات مشاوره به صورت مستمر	☐	۲) ارائه خدمات مشاوره به صورت غیرمستمر
☐	۳) ارائه خدمات مددکاری اجتماعی به صورت مستمر	☐	۴) ارائه خدمات مددکاری اجتماعی به صورت غیرمستمر
☐	۵) پرداخت امداد ماهیانه (کمک مالی مستمر) براساس ضوابط	☐	۶) پرداخت کمک موردی/ مبلغ پیشنهادی:
۷) سایر موارد به تشخیص مددکار و کارشناس شبه خانواده با ذکر مورد			
۸) هیچ یک از موارد فوق ☐ توضیح دهید:			

محل امضاء و نظر مرجع قضایی معرفی کننده در زمینه بازگشت کودک یا نوجوان به خانواده زیستی (پدر - مادر - جدپدری، وصی)

شخص تحویل گیرنده یا تحویل گیرندگان با امضاء این صورتجلسه موارد ذیل را تایید و تعهد می نمایند:

- پذیرش مسئولیت حضانت و تربیت کودک یا نوجوان تحت سرپرستی

- تامین کلیه هزینه های مربوط به تامین رفاه کودک اعم از؛ تغذیه، پوشاک، تحصیل، بهداشت، درمان بیماری و... کودک یا نوجوان

- رعایت حقوق کودک یا نوجوان و حسن معاشرت با وی

- اعلام هر گونه تغییر آدرس در اولین فرصت به سازمان بهزیستی محل تحویل کودک یا نوجوان (در صورتی که کودک یا نوجوان خدمات مستمر دریافت می‌کند).

- همکاری در نظارت بر نحوه مراقبت از کودک در خانواده توسط بهزیستی و پذیرش تغییر خدمات تخصصی ارائه شده به کودک یا نوجوان بنا به تشخیص کارشناسی و برابر ضوابط و مقررات جاری سازمان بهزیستی

- پذیرش طرح دعوی سازمان بهزیستی در مراجع قضایی، علیه تحویل گیرنده یا تحویل گیرندگان در صورت صورت عدم رعایت حقوق کودک

◀ نام و نام خانوادگی، محل امضاء و اثر انگشت شخص تحویل گیرنده یا تحویل گیرندگان / ناظر یا امین

نام و نام خانوادگی و امضا	نام و نام خانوادگی و امضا	نام و نام خانوادگی و امضا	نام و نام خانوادگی و امضا	نام و نام خانوادگی و امضا
کارشناس مرتبط با امور شبه خانواده شهرستان	رئیس اداره بهزیستی شهرستان	مددکار اجتماعی (مرکز محل اقامت کودک در صورتی که کودک از مرکز تحویل داده می‌شود)	محل امضای مدیر (مرکز محل اقامت کودک در صورتی که کودک از مرکز تحویل داده می‌شود)	مهر بهزیستی شهرستان

کارت قطع امداد ماهیانه (ویژه کودکان تحت مراقبت در خانواده)

	نام بانک پرداخت کننده		نام و نام خانوادگی گیرنده وجه
	شماره حساب		واحد پرداخت کننده
	شماره پرونده		نام و نام خانوادگی فرزند

- در دستگاه های حمایتی دیگر تحت پوشش می باشد.
 - خانواده فرزند از تمکن مالی برخوردار می باشند.
 - از پرداخت هزینه انتقال به زندگی مستقل بیش از شش ماه گذشته است.
 - از پرداخت هزینه انتقال به زندگی مستقل یکسال گذشته است (شش ماه دوم تمدید شده است) حذف شود.
 - فرزند دختر ازدواج کرده است و از پرداخت امداد ماهیانه شش ماه پس از ازدواج گذشته است.
 - سن فرزند بالای ۲۳ سال می باشد.
 - فرزند شاغل می باشد.
 - فرزند ترک تحصیل کرده است.
 - فرزند سه ترم پیاپی مشروط شده است.
 - فرزند خدمت سربازی را ترک کرده است.
- موارد دیگر (ذکر شود):

نام و نام خانوادگی کارشناس شبه خانواده استان

امضاء و تاریخ

نام و نام خانوادگی مددکار

امضاء و تاریخ

پایش پرونده‌های فرزندان تحت مراقبت در خانواده

هدف کلی: یکسان‌سازی، غربالگری و پایش پرونده‌های کودکان و نوجوانان تحت مراقبت در خانواده

اهداف اختصاصی:

۱. یکسان‌سازی ثبت اطلاعات مربوط به کودکان تحت سرپرستی در خانواده‌های امدادبگیر
۲. هدایت افراد غیرمشمول به حوزه‌های تخصصی مرتبط جهت دریافت خدمات متناسب
۳. ایجاد و تقویت رویکرد توانمندسازی کودک تحت سرپرستی در مراحل پذیرش و ارائه خدمات مراقبتی
۴. کنترل کیفی خدمات در برنامه‌های مراقبت در خانواده

ساختار اجرایی:

۱. تیم پایش استان شامل معاون امور اجتماعی، کارشناس مسئول امور شبه‌خانواده استان، کارشناس شبه‌خانواده استان و تیم پایش شهرستان شامل رئیس شهرستان، کارشناس مسئول امور اجتماعی شهرستان، کارشناس شبه‌خانواده شهرستان و دو نفر کارشناس پیشگیر. (در شهرستان‌های کوچک کارشناس مسئول امور اجتماعی شهرستان و کارشناس شبه‌خانواده شهرستان می‌تواند یک نفر باشد).
۲. کارشناس پیشگیر: مددکار اجتماعی واحد اجرا (کلینیک مددکاری، مجتمع بهزیستی یا موسسه دارای پرونده فرزند) که مسئولیت ارائه خدمت به کودک تحت مراقبت در خانواده را برعهده دارد و در این طرح مسئولیت یکسان‌سازی و غربالگری پرونده اجتماعی کودک تحت مراقبت در خانواده را برعهده دارد.

۱. ساختار طرح:

شرح وظایف کمیته پایش استان:

- تدوین برنامه استانی
- برگزاری جلسات توجیهی استانی
- تصویب تیم‌های کاری معرفی شده از شهرستان
- نظارت بر اجرای طرح در شهرستان‌های استان
- نظارت بر اجرای طرح و ارائه بازخورد به شهرستان
- تکمیل فرم شماره ۵

شرح وظایف کمیته پایش شهرستان:

- اجرای برنامه عملیاتی ابلاغ شده از استان
- تهیه گزارش و ارسال به استان
- تکمیل فرم شماره ۴

شرح وظایف کارشناس پیشگیر:

- مطالعه پرونده کودک
- تایید مراحل یکسان‌سازی و غربالگری پرونده
- بررسی میزان تحقق اهداف تعیین شده در برنامه مراقبت کودک
- ارائه پیشنهاد و راهکارهای عملی جهت اصلاح و بهبود برنامه به مددکار

- تکمیل فرم‌های ۱، ۲ و ۳ این دستورالعمل
- ارائه گزارش اقدامات به بهزیستی شهرستان

۲. مراحل اجرا:

مرحله اول: یکسان‌سازی هدف از این مرحله وحدت رویه در ضبط و ثبت مدارک، احکام و سایر اسناد و شیوه ثبت اطلاعات در پرونده‌های اجتماعی است. با یکسان‌سازی محتوای پرونده‌ها شرایط لازم جهت غربالگری و ارزیابی خدمات فراهم می‌گردد.

۱. کلیه مدارک در پرونده اجتماعی کودک مطابق با این دستورالعمل ثبت و بایگانی گردد.
 ۲. شماره‌گذاری صفحات پرونده در سمت چپ پایین هر صفحه انجام شود.
 ۳. مدارک موجود در پرونده اعم از نامه‌ها، فرم‌ها، گزارش‌ها به ترتیب توالی تاریخ در سمت چپ پرونده، بایگانی گردد.
 ۴. از مدارک پرونده فهرستی تهیه و ذیل کارت مالی الصاق شود.
 ۵. کلیه پرداخت‌های مالی و کمک‌های غیرمالی همراه با رسید دریافت کمک توسط کودک (در صورتی که امکان داشته باشد) و یا سرپرست کودک در کارت مالی (سال جاری در سمت راست و سال‌های قبل در سمت چپ) به صورت سالیانه ثبت گردیده باشد.
- توجه ۱: در صورتی که پرونده فاقد مدارک لازم باشد با هماهنگی کارشناس بهزیستی شهرستان نسبت به تکمیل مدارک پرونده اقدام شود.

توجه ۲: چنانچه نواقص مدارک پرونده در بهزیستی شهرستان متبوع نیز وجود نداشته باشد (مانند قیّم‌نامه) نسبت به تهیه مدارک با همکاری فرزند و یا سرپرست وی اقدام شود.

توجه ۳: پرونده در برابر مفقود شدن مدارک، و محافظت از آن در برابر حوادث و آتش سوزی محافظت گردد.

توجه ۴: پس از رفع نواقص از کلیه مدارک کپی تهیه و اصل آن در بهزیستی شهرستان نگهداری شود.

توجه ۵: این مرحله توسط تیم پایش شهرستان بررسی و مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

مرحله دوم: غربالگری هدف از اجرای این مرحله طرح که توسط کارشناس ارباب انجام می‌شود امکان شناسائی و غربالگری کودکان فاقد شرایط لازم جهت برخورداری از خدمات این دفتر با توجه به دلایل پذیرش مندرج در دستورالعمل تخصصی و مدارک موجود در پرونده کودک و با استفاده از فرم شماره ۱ است.

۱. ارزیابی پرونده کودک با توجه به شاخص‌های پذیرش در دستورالعمل تخصصی مراقبت از کودکان تحت سرپرستی سازمان

۲. تهیه گزارش کامل مددکاری (شامل خط سیر، ژنوگرام و...) همراه با برنامه پیشنهادی توانمندسازی و یا ارجاع به حوزه های تخصصی دیگر که به بهزیستی شهرستان ارسال می‌شود.

توجه ۱: در این مرحله هدف شناسایی افراد غیرمشمول دریافت خدمت با توجه به دستورالعمل‌ها و ضوابط دفتر تخصصی می‌باشد.

توجه ۲: لازم است پس از تایید قطع امداد کارشناس پایشگر حداقل سه ماه قبل از قطع امداد با ارائه مستندات قانونی ضمن توجیه فرد غیر مشمول و سرپرست ایشان نسبت به ارجاع نامبرده به واحدهای مرتبط با نیاز وی اقدام نماید.

توجه ۳: در صورتی که فرد خدمت‌گیرنده مستحق دریافت خدمت از سایر دفاتر و معاونت‌های سازمان بهزیستی می‌باشد ضمن توجیه فرد خدمت‌گیرنده پیگیری مراحل قانونی ارجاع توسط کارشناسی شهرستان و استان صورت پذیرد.

توجه ۴: پرونده‌های خاتمه‌یافته پس از تهیه گزارش توسط کارشناس پایشگر و تایید توسط رئیس واحد اجرایی توسط کارشناس بهزیستی شهرستان بررسی و در صورت تایید پرونده به بهزیستی شهرستان و سپس استان منتقل می‌گردد.

مرحله سوم: پایش) این مرحله نیز توسط کارشناس پایشگر و با هدف ارزیابی کمی و کیفی خدمات ارائه شده به کودکان تحت مراقبت در خانواده در راستای توانمندسازی وی صورت می‌پذیرد؛ در واقع نحوه ارائه خدمات متناسب با نیازهای کودک و در راستای توانمندسازی وی با استفاده از شاخص‌های مذکور، به صورت سالیانه کنترل می‌گردد.

۱. مطالعه گزارش‌های مددکاری و تطبیق آن با مستندات موجود در پرونده و بررسی راهکارهای پیشنهادی مددکار و اقدامات صورت‌گرفته برای کودک و تناسب خدمات با نیازها

۲. اعلام نقطه‌نظر کارشناس پایشگر در خصوص خدمات ارائه شده و ارائه پیشنهاد

۳. تکمیل فرم شماره ۲

توجه ۱: آمار تعداد پرونده‌هایی که نیاز به پایش دارند به تفکیک استان، شهرستان، خانه کودک و نوجوان، کلینیک یا موسسه خیریه و نام مددکار توسط ستاد استان، جمع‌آوری گردد.

توجه ۲: به منظور افزایش دقت و ارتقاء کیفیت پایش پرونده‌های بخش دولتی و غیردولتی با هم ترکیب و پایشگران هر دو بخش نیز در گروه پایش شهرستان حضور داشته و به صورت ترکیبی پرونده‌ها پایش گردند.

جمع بندی و گزارش نهایی:

۱. پس از اتمام پایش پرونده هر شهرستان، تیم پایش شهرستان برای رفع مسائل و مشکلات مددکاران واحدهای اجرایی راهکار و پیشنهادات لازم را ارائه و همراه با تکمیل فرم ۳ به سرپرست تیم تحویل دهند.

۲. سرپرست تیم پس از جمع‌بندی موارد خواسته شده، گزارش کار خود را همراه با فرم تکمیل شده شماره ۴ به تیم پایش استان ارائه نماید.

۳. تیم پایش استان پس از بررسی گزارش‌های پایشگران مواردی که باید توسط بهزیستی شهرستان‌ها اجرا شود را ظرف مدت یکماه پس از اتمام پایش ابلاغ نماید.

۴. حداکثر یک ماه پس از پایان پایش، استان یک نسخه از فرم شماره ۵ و خلاصه‌ای از گزارش پایش استان را به همراه نظرات و پیشنهادات لازم به دفتر امور کودکان و نوجوانان بهزیستی کشور ارسال نماید.

سازمان بهزیستی کشور

به نامش و به یاریش

فرم شماره ۱

یکسان سازی و غربالگری پرونده اجتماعی کودک تحت مراقبت در خانواده

استان	شهرستان	کلینیک/موسسه
نام و نام خانوادگی کودک	شماره پرونده	تاریخ پایش

ردیف	عنوان سوال	بله	خیر	توضیحات
۱	ثبت و بایگانی مدارک کودک در پرونده اجتماعی صورت پذیرفته است.			
۲	شماره گذاری اوراق در ذیل برگ های پرونده صورت پذیرفته است.			
۳	بایگانی مدارک موجود در پرونده به ترتیب توالی تاریخ نامه ها، فرم ها و گزارش ها در پرونده است.			
۴	در پرونده اجتماعی فرزندان کلیه مدارک مربوط به خدمات ارائه شده ثبت شده باشد.			
۵	کارت مالی سال جاری تکمیل و در سمت راست پرونده اجتماعی نصب و کارت های مالی سال گذشته در سمت چپ و مطابق تاریخ می باشد.			
۶	اصول محافظت و نگهداری از پرونده ها رعایت شده است.			
۷	پرونده در مکانی که امکان دسترسی افراد غیر مرتبط به آن نباشد، نگهداری می شود.			
پیشنهاد های کارشناس پایشگر		۱-	۲-	

پرونده کامل می باشد و طبق مستندات موجود و بررسی های صورت گرفته ادامه حمایت از نامبرده توسط دفتر امور کودکان و نوجوانان بلامانع است.

نامبرده به دلایل ذیل مشمول دریافت خدمات از دفتر امور کودکان و نوجوانان نمی باشد:

۱-

۲-

ارائه پیشنهاد در این خصوص:

پرونده ناقص می باشد؛ لذا تا تاریخ نسبت به تکمیل مدارک به شرح ذیل اقدام گردد:

۱-

۲-

۳-

پایشگر: نام و امضاء و تاریخ

به نامش و به یاریش

فرم شماره ۲

پایش پرونده‌های اجتماعی کودکان تحت مراقبت در خانواده

استان	شهرستان	کلینیک/موسسه
نام و نام خانوادگی کودک	شماره پرونده	تاریخ پایش

ردیف	گزینه مورد سوال	نوع	نوع
۱	یکسان‌سازی و غربالگری پرونده مورد تایید است.		
۲	برنامه مراقبت برای کودک تدوین شده است.		
۳	مرور برنامه مراقبت طبق زمانبندی تعریف شده انجام گرفته است.		
۴	برقراری امداد و مدت زمان آن برابر دستورالعمل تخصصی انجام گرفته است.		
۵	مستندات مربوط به شرکت کودک در فعالیت‌های فرهنگی، ورزشی و... موجود است.		
۶	اقدامات مورد نیاز در خصوص تامین شهریه دانشجویی، اقامت در محل تحصیل و یا انتقال دانشگاه به محل اقامت کودک، صورت پذیرفته است.		
۷	در صورت انتقال به خانواده، پیگیری‌های پس از انتقال کودک به خانواده (اقدامات و گزارش‌های بازدید) طبق زمانبندی تعریف شده انجام گرفته است.		
۸	در صورت انتقال به زندگی مستقل، کمک هزینه ترخیص به صورت کامل پرداخت شده است.		
۹	اقدامات لازم جهت اشتغال فرزند شامل آموزش مهارت‌های حرفه‌ای و مهارت آموزی انجام گرفته است.		
۱۰	کمک هزینه اشتغال به فرزند(در قالب اشتغال فردی یا گروه‌های همیار) پرداخت شده است.		
۱۱	اقدامات کمک درمانی جهت فرزندان دارای معلولیت یا بیماری خاص انجام گرفته است.		
۱۲	اقدامات جهت بهره‌گیری از خدمات پیش‌دبستانی برای کودکان زیر سن دبستان انجام گرفته است.		
۱۳	پیگیری و توجه به نتایج پایش قبلی(در صورت نیاز) صورت گرفته است.		

خدمات مورد تایید است.

خدمات نیاز به بازنگری دارد.

امضاء و نام و نام خانوادگی پایشگر:

خلاصه گزارش یکسان سازی و غربالگری پرونده‌ها در سال - ویژه مرکز غیردولتی

شماره تماس:

نام مرکز غیردولتی:

نام شهرستان:

نام استان:

نام و نام خانوادگی پایشگر	تاریخ پایش پرونده	نتیجه یکسان سازی و غربالگری پرونده ها بر اساس فرم ۱					نوع مراقبت فعلی		تاریخ پذیرش	سال تولد	نام و نام خانوادگی کودک	ردیف
		ارجاع به مراجع مستقیم	قطع حمایت	ادامه حمایت	مدارک ناقص	مدارک کامل	زندگی مستقل	تحت مراقبت در خانواده				

امضای کارشناس/کارشناسان پایشگر:

سازمان برنامه‌ریزی کشور

خلاصه گزارش تعداد پایش پرونده ها در سال.....- ویژه شهرستان

فرم شماره ۴

استان..... شهرستان.....

نتیجه پایش پرونده ها بر اساس فرم شماره ۲		نتیجه یکسان سازی و غربالگری پرونده ها بر اساس فرم ۱					نام مرکز غیردولتی	ردیف
خدمات نیاز به بازنگری	خدمات مورد تایید	ارجاع به مراجع مرتبط	قطع حمایت	ادامه حمایت	مدارک ناقص	مدارک کامل		
مجموع								

***نتیجه باید به صورت عدد درج کنند.**

امضای کارشناس شبه خانواده شهرستان

تاریخ

